MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARSUTBILDNINGSFÖRENINGEN

12.10.2020

PUOLUSTUSVALIOKUNTA

Viite: Puolustusvaliokunta tiistai 13.10.2020 klo 10.30/HE / Asiantuntijapyyntö

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYKSEN (MPK) LAUSUNTO VALTION TALOUSARVIOSTA VUODELLE 2021

Valtion talousarvioehdotuksessa vuodelle 2021 on maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen osoitettu 4 852 000 euroa. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) osuus alustavan tiedon mukaan olisi 4 604 000 euroa.

Puolustusministeriön (PLM) esittämä rahoitusmalli edellyttäisi MPK:n rahoituksen kasvattamista 346 000 eurolla vuodelle 2021. Kyseisellä rahoituksen kasvattamisella MPK voisi jatkaa vuoden 2021 alussa voimaan tulevan lain edellyttämän toiminnan kehittämisen.

Hallituksen talousarviossa esitetty rahoitus mahdollistaa:
- Valmiuspäällikköjärjestelmän toiminnan jatkamisen puolustusvoimien ja MPK:n välillä
- kurssien osallistumismaksujen alentamisen julkisoikeudellisissa hallintotehtävissä
- Nuorille ja naisille suunnatun tutustumistoiminnan (TUTO) toteutuksen
- Maanpuolustukseen liittyvän tiedotus ja valistus (TIVA) -toiminnan kehittämisen ja syventämisen
- Ylläpitää rajoitetusti kyvyn MPK:n jäsenjärjestöjen maanpuolustuskoulutuksen ohjaukseen, tukemiseen ja yhteensovittamiseen.

PLM:n MPK:n kehittämismallin mukainen valtionavustuksen määrä vuodelle 2020 on 4 900 000 euroa. Mikäli rahoituksen kasvattamista ei ole mahdollista tehdä suunnitellulla tavalla saattaa MPK:n toiminnan kehittäminen lain edellyttämällä tavalla hidastua. Lisärahoitus mahdollistaisi valmiuspäällikkö-järjestelmän kehittämisen tavoitetilaan.

Haasteeksi MPK kokee edelleen varojen riittävyyden naisten kokonaisturvallisuuskoulutukseen kuntien ja viranomaisten tueksi. Uusi laki ei mahdollista valtionavustuksen käyttöä MPK:n varautumis- ja turvallisuuskoulutukseen (VARTU), joten kaiken koulutuksen kustannukset tulee kattaa joko osallistumismaksuilla tai säätiö- ja muulla ulkopuolisella rahoituksella. Tällä saattaa olla vaikutuksia MPK:n kykyyn tarjota kouluttautumismahdollisuuksia naisille.

MPK näkee erittäin merkittäväksi myös sen, että muiden reserviläis- ja maanpuolustusjärjestöjen valtioavustuksen tasosta huolehditaan momentin 50 (maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen) osalta. MPK:n kannalta yhteistyö valtioavun em. momentin piirissä olevien Suomen Reserviupseeriliitto ry:n,

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) Y-tunnus 2175871-8
Keskustoimisto, Töölöntorinkatu 2 B 8. krs, 00260 Helsinki
toimisto@mpk.fi www.mpk.fi

Reserviläisliitto ry:n, Maanpuolustuskiltojen liitto ry:n ja Naisten Valmiusliitto ry:n kanssa on tärkeää ammattitaitoisten kouluttajien ja toimijoiden rekrytoinnissa sekä MPK:n koulutustoiminnan kehittämisessä.

MPK esittää, että Eduskunta tarkentaisi MPK:n Valtion talousarvioesityksen rahoituskehystä Puolustusministeriön esityksen mukaisesti 4 900 000 euroon vuodelle 2021.

1 Liite: Perustelumuistio

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) Y-tunnus 2175871-8
Keskustoimisto, Töölöntorinkatu 2 B 8. krs, 00260 Helsinki
toimisto@mpk.fi www.mpk.fi

PERUSTELUMUISTIO

Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (1.1.2020-) määrittää MPK:n julkisiksi hallintotehtäviksi:

1. Järjestää:
   a) sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutusta
   b) tutustumistoimintaa
   c) kansainvälistä koulutustoimintaa
   d) vapaaehtoista maanpuolustusta koskevaa tiedotusta ja valistusta
2. Kehittää naisten mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustukseen ja järjestää siihen liittyvää sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta ja tutustumistoimintaa
3. Ohjata, tukea ja sovittaa yhteen jäsenjärjestöjen maanpuolustuskoulutusta
4. Kehittää tutustumistoiminnalla nuorten mahdollisuuksia tutustua maanpuolustukseen.

Edellä säädettyjen tehtävien lisäksi MPK järjestää kokonaisturvallisuuteen liittyvää varautumis- ja turvallisuuskoulutusta sekä tekee aloitteita ja toimii muutenkin maanpuolustuksen hyväksi.

Vuoden 2020 koulutustuloksen arvioidaan olevan 50% vuodelle 2020 asetetuista tavoitteista. Syynä tähän on Covid19 pandemian takia harrastetoimintaan kohdistunut täydellinen järjestämiskielto 13.3 – 31.5.2020, mihin ajankohtaan kohdentui pääosa alkuvuoden 2020 koulutustoiminnasta. Puolustusvoimien rajoitukset tilojensa ja alueidensa käyttöön ulottuivat 31.7.2020 saakka. MPK kykeni aloittamaan koulutuksen vasta 1.8.2020. Covid19 pandemia on myös pienentänyt yleisesti kurssikokoja kansalaisten varoessa kanssakäymistä yleisötapahtumissa. Myös ennakoimattomat perumiset ovat kurssilaisten keskuudessa lisääntyneet. MPK vuodelle 2020 myönnettyä valtionavustusta on supistettu 1 200 000 eurolla johtuen Codin19 pandemian aiheuttamasta koulutuksen pienentymisestä.

MPK:n hyväksytyn toimintaperiaatteen mukaan MPK:lla on kaikissa maakunnissa toimihenkilö koordinoimassa vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta puolustusvoimien ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa. MPK:n maakunnallinen läsnäolo on tärkeätä tilanteessa, jossa kaikissa maakunnissa ei ole nyt eikä tulevaisuudessa kouluttavia puolustusvoimien joukkoja. MPK:n edellytykset palvella vapaaehtoisia koko valtakunnan alueella ovat parantuneet uudella rahoitusmallilla.

MPK on arvionsa mukaan onnistunut käynnistämään uuden lain mukaisen toiminnan huolimatta Covid19 pandemian aiheuttamasta koulutuksen määrällisestä pienentymisestä. Vuosi 2020 on toiminut erinomaisena pilotointivuotena, jossa uusi ohjausmalli ja koulutuksen nousujohteisuuden kehittäminen on kyetty toteuttamaan. MPK:lla ei ole tarvetta esittää vielä vuoden 2020 kokemusten perusteella tarkastella mahdollisia muutostarpeita toimintamalleihin ja tavoitteisiin.

MPK näkee yhä tärkeämmäksi yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen ja yhteisöjen ja kansalaisten henkilökohtaisen turvallisuuden tunteen ylläpidon ja kehittäminen koulutuksen avulla. Kouluttamalla muun muassa yksilön arjen selviytymistaitoja ja tietoja voidaan kehittää resilienssiä monissa yhteiskunnan häiriötilanteissa. Koulutuksella voidaan edistää toimintakykyä ja osallisuutta, toimintakykyä arjessa, toimintakykyä arjen häiriötilanteissa tai toimintakykyä vakavissa tai pitkittyneissä arjen häiriötilanteissa. Tällä koulutuksella on mahdollista tukea myös kuntien ja viranomaisten toimintaa.